

SIMO LYYPÄKKI

**tuulivoimapuiston hankealueen ja
siihen liittyvän voimajohtolinjan
arkeologinen
täydennysinventointi
2024**

Timo Sepänmaa

Tilaaaja: FCG

Sisältö

Perustiedot	2
Yleiskartat	3
Inventointi	4
Tulos	5
Lähteet	5
Yleiskuvia	5

Kansikuva: Kivikkoista moreenimaastoa tuulivoimapuiston hankealueen keskiosassa. Pohjoiseen.

Perustiedot

Alue: Lyypäkin tuulivoimapuiston hankealueen ja siihen liittyvien suunniteltujen voimajohtolinjojen täydennysinventointi Simossa.

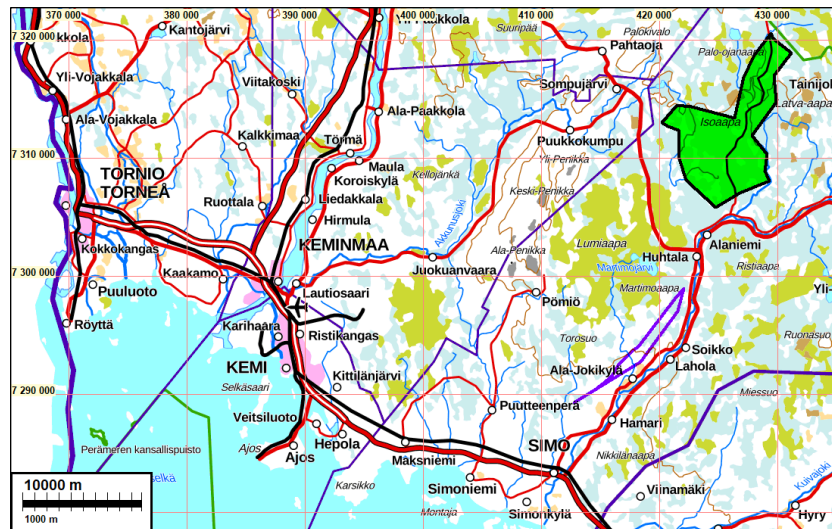
Tarkoitus: Täydentää tuulipuiston hankealueen aikaisempaa muinaisjäännösinventointia ja raportoida alueen muinaisjäännökset (sm) ja muut suojeltavaksi katsottavat arkeologiset kulttuuriperintökohteet (s) sekä muut arkeologiset kohteet.

Maastotyö: 11.-14.6.2024

Tilaaaja: FCG

Tekijät: Mikroliitti Oy. Maastotyö: Timo Sepänmaa ja Ville Hemminki. Raportti: Timo Sepänmaa.

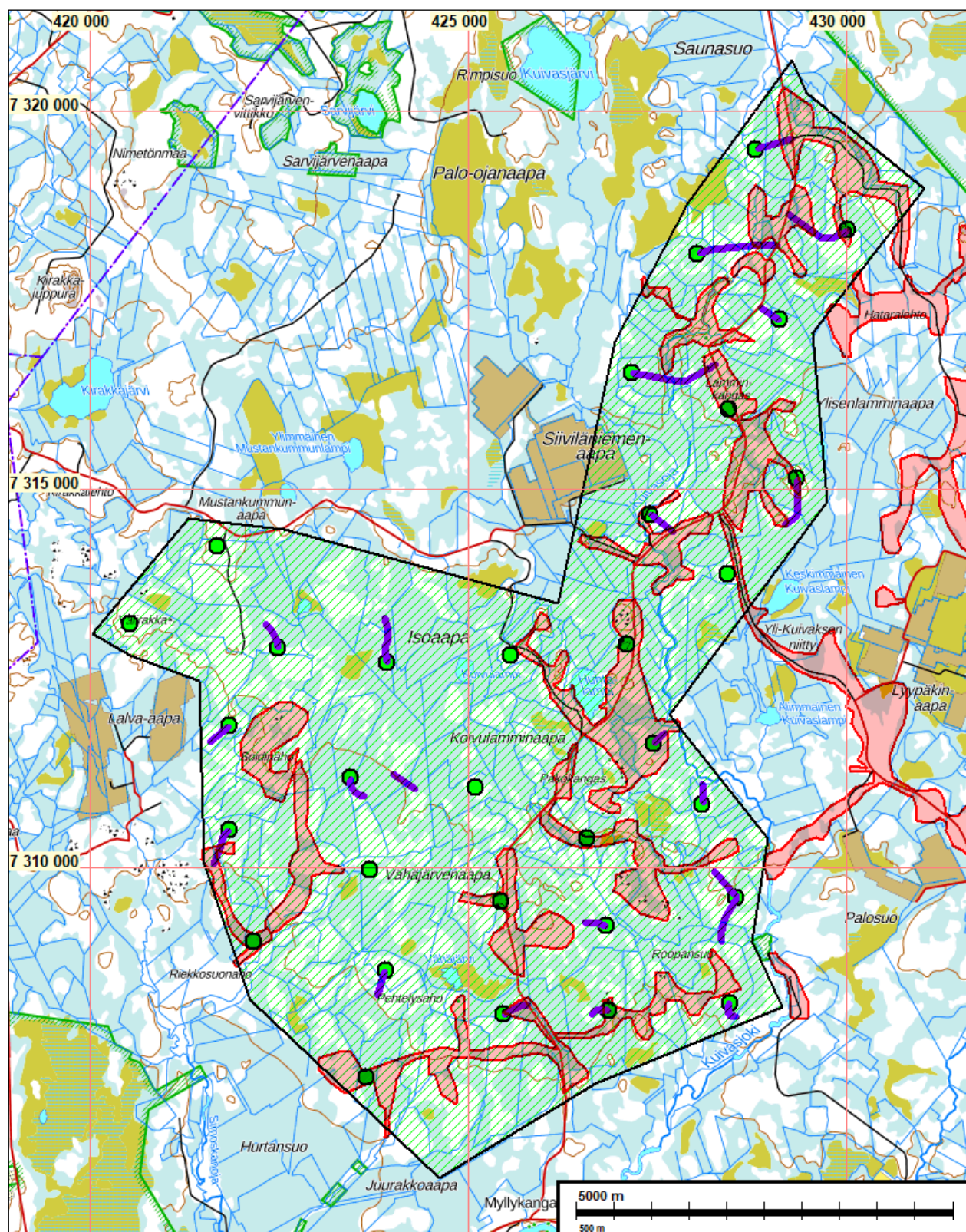
Tulokset Ennen inventointia tutkimusalueilta ei tunnettu muinaisjäännöksiä tai muita arkeologisia kohteita. Niitä ei myöskään täydennysinventoinnissa löytynyt.

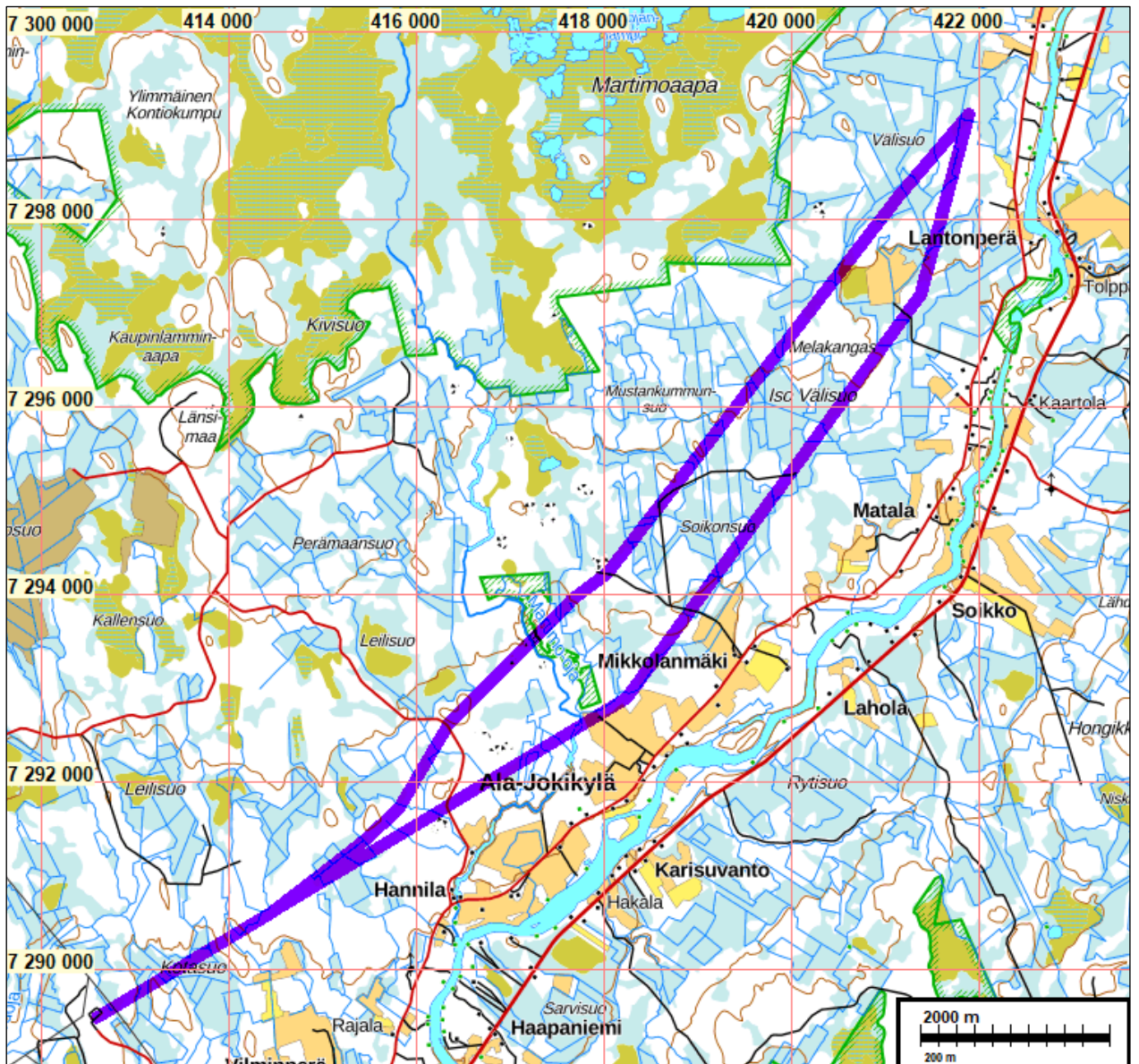
Lähestymiskartta. Tuulivoimapuiston hankealue vihreällä varjostuksella ja siihen liittyvät suunnitellut voimajohtolinjat alueen eteläpuolella sinipunaishella.

Selityksiä: Koordinaatit ja kartat ovat ETRS-TM35FIN koordinaatistossa. Kartat ovat Maanmittauslaitoksen maastotietokannasta 6/2024, ellei toisin mainittu. Muinaisjäännösrekisteri on tarkastettu 7/2024. Valokuvia ei ole talletettu mihinkään viralliseen arkistoon, eikä niillä ole mitään kokoelmatunnusta. Valokuvat ovat digitaalisia ja tallessa Mikroliitti Oy:n serverillä. Kuvaajat: Timo Sepänmaa ja Ville Hemminki.

Yleiskartat

Yleiskartta 1. Hankealue merkitty vihreällä varjostuksella. Vuonna 2021 (Schulz) inventoidut alueet merkitty vaaleanpunaisella. Tämän jälkeen suunnitellut maakaapelit sinisillä viivoilla ja suunnitellut tuulivoimalat vihreillä palloilla.

Yleiskartta 2. Suunnitellut voimajohtolinjavaihtoehdot merkitty sinisillä viivoilla.

Inventointi

Simon Lyypäkin tuulivoimapuiston hanketta kehitetään kaavakonsultti FCG:n toimesta. Suunnittelualueen ensimmäisen arkeologisen inventoinnin teki H.-P. Schulz vuonna 2021. Tarkentuneiden suunnitelmien takia FCG näki, että on tarpeellista täydentää aikaisempaa, vuoden 2021 inventointia. FCG tilasi täydennysinventoinnin Mikroliitti Oy:ltä.

Kyseessä on täydennysinventointi H.-P. Schulzin v. 2021 tekemään tuulivoimapuistoalueen arkeologiseen inventointiin. Schulzin inventointiajankohtana ei (raportin perusteella) ollut tiedossa hankkeesta muuta kuin suunnittelualue. Parannettavien ja uusien teiden, kaapeleiden ja tuulivoimaloiden paikkoja ei tuossa vaiheessa ollut tiedossa. Myöskään 5 px / m lidaraineistoa ei v. 2021 ole ollut käytettävissä. Esihistoriallisen ajan rannansiirtymistä sekä historiallisen ajan asutusta ja maankäyttöä on arvioitu kyseisessä raportissa.

V. 2024 inventoinnissa tiedossa olivat suunnitellut voimaloiden paikat, sekä kaapelireitit. Tässä inventoinnissa oli käytettävissä tarkka, 5 px / m lidaraineisto. Inventoinnin tehtävänä ja kysymyksenasetteluna oli selvittää arkeologiset kohteet niiltä osin inventointialuetta, mihin on merkitty

uutta rakentamista ja mitä alueita vuoden 2021 inventoinnissa ei ole merkitty maastossa tutkituiksi. Lisäksi tutkittavana oli noin 16 km osuudet vaihtoehtoisia voimajohtolinjoja.

Kenttätömenetelminä olivat maaston silmämääräinen tarkastelu maaperää ja topografiaa arvioiden, lidarhavaintopaikkojen tarkastaminen, avoimen maanpinnan tarkastaminen esim. tienleikkauksista sekä koekuoppien teko muinaisjäännösten (lähinnä kivikautisten asuinpaikkojen) kanalta potentiaalisiksi arvioiduille kohdille.

Tulos

Ennen inventointia tutkimusalueilta ei tunnettu muinaisjäännöksiä. Niitä ei myöskään täydennysinventoinnissa löytynyt.

30.7.2024
Timo Sepänmaa
Mikroliitti Oy

Lähteet

Schulz, H.-P. 2021. Lyypäkin tuulivoimapuiston ja ulkoisen sähkönsiirron arkeologinen inventointi. Keski-Pohjanmaan ArkeologiaPalvelu.

Yleiskuvia

Maastoa suunnitellulla voimajohtolinjalla. Koilliseen.

Maastoa tuulivoimapuiston hakealueen keskiosassa. Lounaaseen.

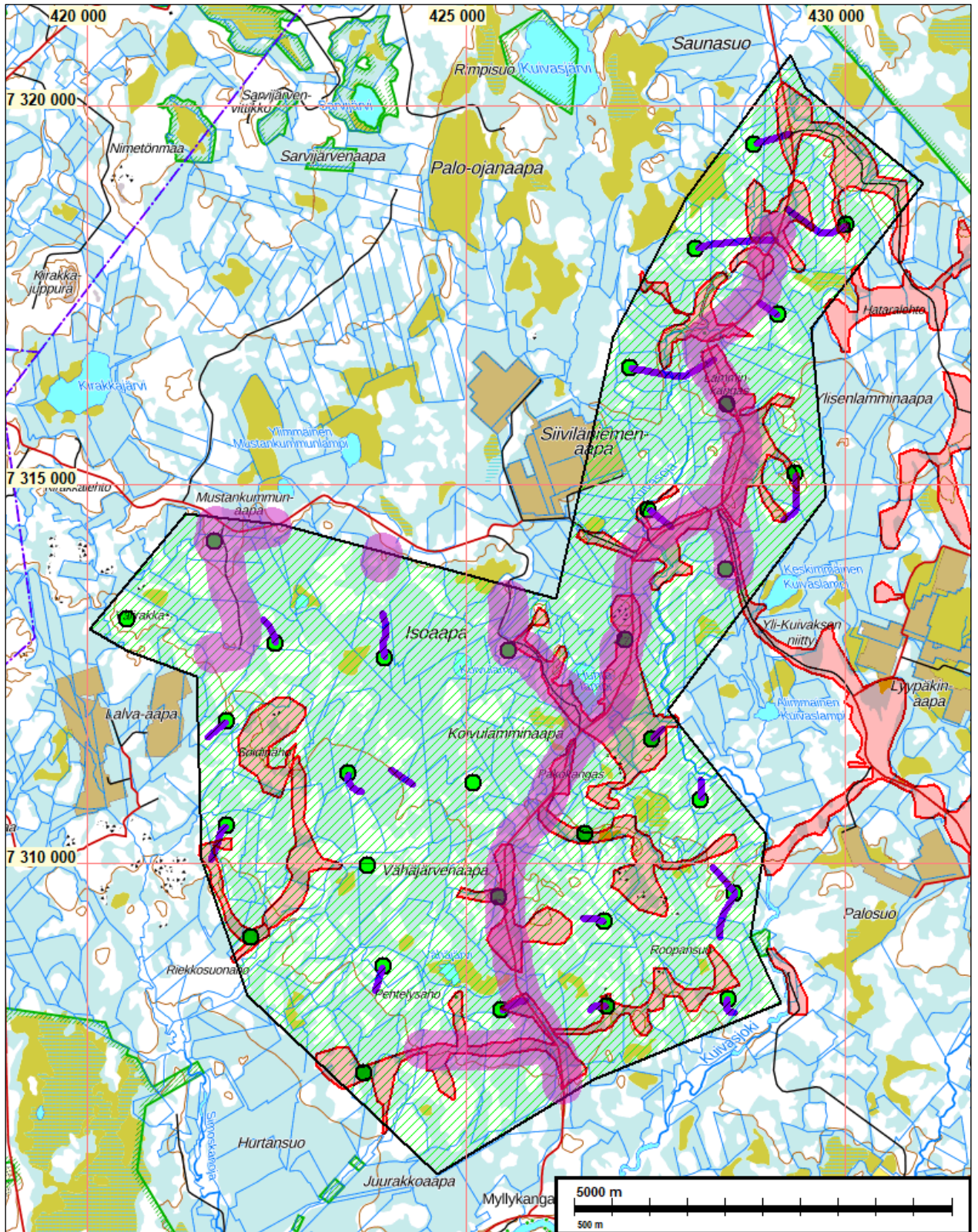
Liite raporttiin: Simo Lyypäkki. Tuulivoimapuistoalueen täydennysinventointi 2024. Mikroliitti Oy / Timo Sepänmaa.

Maastossa inventoidut alueet

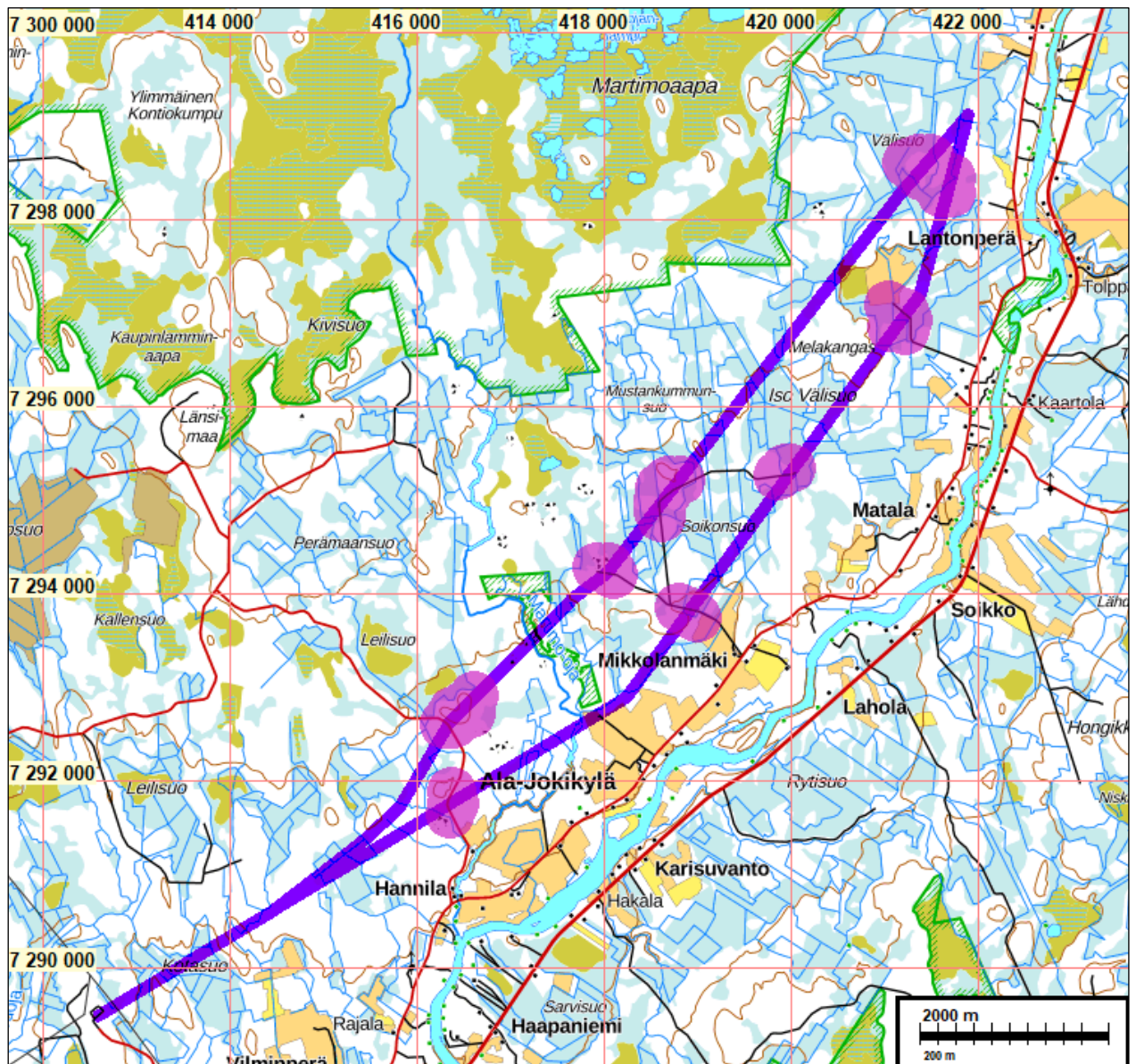
Vuonna 2021 (Schulz) inventoidut alueet merkitty vaaleanpunaisella. Tämän jälkeen suunnitellut uudet tai paranneltavat tiet merkitty vihreillä viivoilla, suunnitellut maakaapelit sinisillä viivoilla, suunnitellut tuulivoimalat vihreillä ympyröillä. Vuonna 2024 maastossa tarkastetut alueet on merkitty pinkillä

Merkityt alueet voi tulkita arkeologisesti tarkastetuiksi (riippuen termin määritelmästä – termillä ei ole yleistä eikä standardoitua määritystä, joten ”tarkastettu alue” käsite on subjektiivinen). Paikoin katse on voinut osua kauemmaksi ja haravoida maastoa tarkemmin, paikoin lähemmäksi ja epätarkemmin, pahimmissa maastoissa vain enimmän ajan jalkojen juureen. Paikoin aikaa käytettiin jollain maastonkohdalla ja taipaleella enemmän, paikoin kuljettiin ripeästi maastoa katsellen. Joissain maastonkohdissa tehtiin koekuoppia tai kairanpistoja ja intensiivistä silmänvaraista havainnointia, ja joissain paikoin, kuten tiheissä vesakoissa ja louhikoissa, keskityttiin etenemiseen, laajemman havainnoinnin ollessa mahdotonta. Karttaa on siis tulkittava suuripiirteisesti. Sitä ei voi tulkita niin, että kaikki tarkastetuksi merkittyjen alueiden jäännökset on havaittu.

Alueen ne osat, jotka eivät ole merkitty Schulzin v. 2021 tarkastamiksi ja joille on tässä uusimmassa suunnitelmassa osoitettu rakentamista, olivat v. 2024 täydennysinventoinnin ensisijainen tarkastelualue. Maastossa ei tarkastettu aikaisemmin tarkastettuja, v. 2021 raportoituja kohteita (Schulz 2021). Muutamilla kohdilla inventoitiin myös aikaisemmin tarkastetuiksi ilmoitettuja alueita, koska niistä uudemman ja tarkemman lidarmateriaalin perusteella oli odotettavissa muinaisjäännöksiä.

Kartta 1. Simo Lyppäkki. Tuulivoimapuiston hankealue merkitty vihreällä varjostuksella. Vuonna 2021 inventoidut alueet merkitty oranssilla varjostuksella. Vuonna 2024 inventoidut alueet merkitty vaaleanpunaisella.

Kartta 2. Simo Lyypäkki. Tuulivoimapuiston suunnitellut voimajohtolinjat merkitty sinisillä viivoilla. Vuonna 2024 inventoidut alueet merkitty vaaleanpunaisella.